

Handläggare
Karin Rowland
Telefon: 08-508 31 920

Till
Kulturnämnden
2021-11-16

Stöd till ungas egna kulturprojekt samt justering av Årets kulturstipendium för unga. Beslut om ny stödmodell

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens förslag om att införa stödmodellen Stöd till ungas egna kulturprojekt.
2. Stödmodellen ersätter det tidigare stipendiet Kulturstöd för unga.
3. Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens förslag om justering av Årets kulturstipendium för unga.

Maria Jansén
Kulturdirektör

Patrik Liljegren
Chef kulturstrategiska staben

Sammanfattning

Stöd till ungas egna kulturprojekt

Kulturförvaltningen föreslår att det tidigare stipendiet Kulturstöd för unga ersätts med den nya stödmodellen *Stöd till ungas egna kulturprojekt*. Syftet är att

- ge unga stockholmare i åldern 13 till 22 år möjlighet att genomföra egna kulturprojekt på egna villkor
- möta ungas egna initiativ, kreativitet och engagemang
- främja ungas egenmakt och självorganisering.

Stöd till ungas egna kulturprojekt förslås kunna sökas av kvalitetssäkrade organisationer som genom sin verksamhet blir möjliggörare för unga som vill genomföra egna kulturprojekt. Stödet ska kunna användas till kostnader med direkt koppling till projekt av unga. Det centrala är att unga är initiativtagare, har ägandeskap över genomförandet samt inflytande över hur stödet ska användas. Ungas ska på ett snabbt, enkelt och tryggt sätt kunna få stöttning med utgångspunkt i sina egna behov och önskemål.

Budgetramen på 2 mnkr föreslås vara oförändrad.

Pris till årets unga kulturprojekt

Förvaltningen föreslår en justering av det tidigare priset Årets kulturstipendium för unga, som har riktats till mottagare av det avslutade stipendiet Kulturstöd för unga. Budgetramen på 25 tkr föreslås vara oförändrad.

Förslaget är en anpassning till den föreslagna stödmodellen *Stöd till ungas egna kulturprojekt* och innebär att:

- Namnet ändras till *Pris till årets unga kulturprojekt*.
- Syftet justeras till att stödja talangutveckling och uppmuntra vidare professionalisering.
- Nomineringsförfarandet justeras till att varje organisation som stöttar unga kulturskapare genom *Stöd till ungas egna kulturprojekt* får nominera en kandidat. Kulturförvaltningen samordnar därefter en omröstning där prismottagaren utses.

Bakgrund

Förvaltningen har tidigare stöttat ungas kulturskapande via stipendiet Kulturstöd för unga, som avslutades vid utgången av 2020 och behöver ersättas av en ny stödform. I anslutning till det behöver också priset Årets kulturstipendium för unga anpassas.

Kulturstöd för unga

Kulturstöd för unga fördelades mellan 2003 och 2020, och hade när det avslutades en budgetram på 2 mnkr. Det kunde sökas av enskilda unga som ett stipendium på upp till 10 tkr. De unga fick vägledning av en coach och ansökan gjordes med godkännande av coachen. Coacherna arbetade med unga i sina ordinarie uppdrag som till exempel fritidspedagog, bibliotekarie eller fältassistent, och ingick i ett nätverk som förvaltningen samordnade. Syftet med Kulturstöd för unga var att ge barn och unga mellan 10 och 25 år möjlighet att förverkliga sina egna idéer inom kulturområdet och på så sätt stärka ungas möjlighet att arbeta med kultur. Kulturstöd för unga avslutades eftersom det inte längre bedömdes möta de krav som finns på hantering av offentligt stöd med omfattande administration och osäker uppföljning (dnr. 6.4/4129/2020). Kvalitetssäkringen av projektförslag var bitvis svår att genomföra och ofta uteblev redovisningen av beviljade stöd. Dessutom hade efterfrågan minskat de senaste åren, särskilt bland stödets prioriterade målgrupper ungdomar under 20 år och ungdomar i ytterstaden.

Erfarenheter från Kulturstöd för ungas coachnätverk

Flera tidigare coacher inom Kulturstöd för unga har visat stort engagemang för stadens arbete med att stötta ungas eget skapande. Med utgångspunkt i sina erfarenheter av att coacha unga och den

dialog de har med målgruppen, har coacherna bland annat framhållit vikten av att

- en ny stödform har låga trösklar och korta ledtider från idé till genomförande
- unga har eget ägandeskap över sina projekt och får möjlighet att ta helhetsansvar från början till slut
- det finns fortsatt möjlighet för unga att få stöd individuellt.

Mervärden som coacherna har lyft fram är exempelvis den möjlighet till icke-formellt lärande och personlig utveckling som ett eget kulturprojekt kan erbjuda och de positiva effekter det kan leda till lokalt när unga inspirerar varandra att driva egna projekt och arrangemang.

Viktiga medskick från coacherna är också att det finns stora skillnader i ungas medvetenhet om sina egna rättigheter och möjligheter att skapa egna kulturprojekt, och att coachningen därför har sett väldigt olika ut. Coacherna har också framhållit vikten av att deras arbete är väl förankrat i berörd organisation så att tillräckligt med tid och resurser kan avsättas.

Årets kulturstipendium för unga

Kulturnämnden beslutade 2016 att införa ett pris för unga kulturutövare i form av ett stipendium om 25 tkr riktat till mottagare av Kulturstöd för unga (2016-12-06 §15, dnr 6.1/3499/2016). Stipendiet har delats ut årligen mellan 2017 och 2021. Syftet har varit att stimulera unga i deras eget kreativa skapande och för deras strävan att nå andra unga. Coacher inom nätverket Kulturstöd för unga har nominerat projekt och därefter röstat fram en stipendiemottagare.

Riktade insatser under 2020 och 2021

Under pandemin har förvaltningen genomfört riktade insatser för att stötta ungas eget skapande. Särskilda medel har kanaliserats via utvalda organisationer från civilsamhället som har ingått i förvaltningens tidigare nätverk Kulturstöd för unga. I samverkan med förvaltningen har även några av stadens egna verksamheter kunnat ge unga möjlighet att genomföra egna kulturprojekt. De riktade insatserna har visat på nya sätt att nå ut med stöd till ungas eget skapande, även om restriktioner till följd av pandemin har begränsat möjligheterna.

Ärendet

Ärendet omfattar två förslag till justeringar av förvaltningens tidigare stödmodell till ungas eget skapande:

- Stipendiet Kulturstöd för unga.
- Priset Årets kulturstipendium för unga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kulturstrategiska staben i dialog med

- coacher som ingick i nätverket Kulturstöd för unga
- organisationer från civilsamhället som beviljats särskilda medel för att stötta ungas egna kulturprojekt under 2020 och 2021
- stadsdelsförvaltningar och kommunala bolag som samverkat med förvaltningen kring insatser om att stötta ungas egna kulturprojekt under 2020 och 2021
- bibliotekarier och programansvariga inom Stockholms stadsbibliotek.

I utformningen av förslaget har hänsyn tagits till följande styrdokument och uppdrag:

- Kultur i ögonhöjd – program för barn- och ungdomskultur i Stockholms stad.
- Kulturstrategiskt program för Stockholms stad.
- Samordning av verksamhetsområde Barn, kultur och fritid som kulturförvaltningen ansvarar för från och med 2021 (Stockholms stads budget 2021).
- Samarbeta med berörda stadsdelsnämnder om innovativ ungdomsverksamhet och kultur i ytterstaden (Stockholms stads budget 2021).

Förvaltningens förslag

1. Stöd till ungas egna kulturprojekt

Förvaltningen föreslår att det tidigare stipendiet Kulturstöd för unga ersätts med en ny stödmodell *Stöd till ungas egna kulturprojekt*.

Syftet är att

- ge unga stockholmare i åldern 13 till 22 år möjlighet att genomföra egna kulturprojekt på egna villkor
- möta ungas egna initiativ, kreativitet och engagemang
- främja ungas egenmakt och självorganisering.

Förslag på ny stödmodell

Målgrupper

Stöd till ungas egna kulturprojekt förslås kunna sökas av kvalitetssäkrade organisationer som genom sin verksamhet blir möjliggörare för unga som vill genomföra egna kulturprojekt. Stödet ska kunna användas till kostnader med direkt koppling till projekt av unga. Den föreslagna stödmodellen omfattar därmed två målgrupper:

- **Unga kulturskapare:** unga i åldern 13-22 år som genomför kulturprojekt på eget initiativ.

- **Möjliggörare:** organisationer som stöttar ungas initiativ till egna kulturprojekt och har en lotsande och coachande roll.

Ansökningsförfarande

Såväl föreningar och organisationer som stadens egna verksamheter ska kunna vara möjliggörare för ungas egna kulturprojekt i den föreslagna stödmodellen. Ansökningsförfarandet hanteras i två parallella processer:

- föreningar och organisationer gör ansökan på samma sätt som för kulturförvaltningens övriga kulturstöd.
- förvaltningar och bolag gör intresseanmälan om samverkan varpå kulturförvaltningen och berörd förvaltning/bolag avtalar om samverkan.

Förvaltningen föreslår att organisationerna ska uppfylla följande kriterier:

- ha ungdomsdriven verksamhet
- ha verksamhet inom kultur och eget skapande
- vara mötesplats för unga på fritiden
- arbeta med coachande förhållningssätt
- kunna ge tillgång till lokaler, utrustning, teknik och material.

Utlysning föreslås ske vid två tillfällen per år. Unga ska ha möjlighet att genomföra egna kulturprojekt löpande under året. Steget från idé till genomförande ska vara kort.

Ekonomi och stödnivåer

Budgetramen på 2 mnkr föreslås vara oförändrad. Stödnivån fastställs med utgångspunkt i det antal projekt som organisationen åtar sig att coacha under fastställd tidsperiod. Maxbeloppet per projekt föreslås vara oförändrat: 10 tkr.

Uppföljning

Förvaltningens uppföljning kommer att vara central för att säkerställa att insatserna når förväntade resultat utifrån nämndens mål och prioriteringar.

2. Pris till årets unga kulturprojekt

Förvaltningen föreslår en justering av det tidigare priset Årets kulturstipendium för unga som har riktats till mottagare av det avslutade stipendiet Kulturstöd för unga (dnr. 6.1/3499/2016). Budgetramen på 25 tkr föreslås vara oförändrad.

Förslaget är en anpassning till den föreslagna stödmodellen och innebär att:

- Namnet ändras till *Pris till årets unga kulturprojekt*.
- Syftet justeras till att stödja talangutveckling och uppmuntra vidare professionalisering.

- Nomineringsförfarandet justeras till att varje organisation som stöttar unga kulturskapare genom *Stöd till ungas egna kulturprojekt* får nominera en kandidat. Kulturförvaltningen samordnar därefter en omröstning där prismottagaren utses.

Förvaltningens synpunkter

Ny stödmodell som skapar möjligheter

Förvaltningen bedömer att den föreslagna stödmodellen möjliggör en nystart i stadens arbete med att stötta ungas eget skapande på fritiden, i linje med förvaltningens samordningsuppdrag för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid. Modellen stärker och utvecklar befintlig infrastruktur, kompletterar nuvarande stödssystem och blir ett viktigt verktyg i arbetet framåt.

Genom tydligt fastställda kriterier som fångar kvalitativa aspekter av organisationers förmåga att inkludera, engagera och lotsa unga, kan förvaltningen kvalitetssäkra den infrastruktur av organisationer som ska stötta unga som vill genomföra egna kulturprojekt.

Verksamheterna kan vända sig till unga i hela eller delar av åldersspannet 13-22 år och ha olika inriktningar, exempelvis:

- digitala med inriktning på digitala uttryck och format
- geografiska med inriktning på att nå ut lokalt
- målgruppspecifika med inriktning på en viss målgrupp, till exempel unga med funktionsnedsättning och unga hbtqi-personer
- tematiska med inriktning på en eller flera konstformer.

Det centrala är att unga är initiativtagare, har ägandeskap över genomförandet samt inflytande över hur stödet ska användas. Ungar ska på ett snabbt, enkelt och tryggt sätt kunna få lotsning och stöttning med utgångspunkt i sina egna behov och önskemål.

Samverkan som stärker ungas möjlighet till eget skapande

Förvaltningen bedömer att den föreslagna stödmodellen svarar väl mot det behov av samverkan som uttrycks i såväl stadens budget som i det kulturstrategiska programmet. Kulturhus, samlingslokaler, bibliotek samt fritids- och ungdomsgårdar är exempel på organisationer och verksamheter som tillsammans bildar en viktig infrastruktur för förvaltningens arbete med detta. Genom en ökad samverkan kan olika sorters verksamheter i olika delar av staden aktiveras ytterligare som arenor för ungas eget skapande. På så sätt kan förvaltningen medverka till att andra organisationer både kan engagera och inkludera unga i högre utsträckning och samtidigt få ännu bättre kvalitet i sina verksamheter.

Komplettering av befintligt stödsystem

Den föreslagna stödformen blir ett komplement dels till *Stöd till eget skapande, demokrati och folkbildning* som syftar till att bättre tillvarata särskilt unga stockholmares kreativitet och engagemang samt bidra till att stärka folkbildning och demokrati (dnr 6.1/254/2019). Den kompletterar också stödformen *Stöd till lokalförvaltande organisationer* där flera stödmottagare är organisationer med välfungerande ungdomsdriven verksamhet.

Den avgörande skillnaden är att befintliga stödformer kan sökas för redan planerad aktivitet eller verksamhet huvudsakligen *för och med* unga. När det gäller *Stöd till ungas egna kulturprojekt* har organisationen istället en stöttande roll gentemot projekt initierade av unga själva. Stödet beviljas inte till organisationens egna aktiviteter eller verksamhet, utan är ett stöd vars användning unga har inflytande över i projekt de själva initierar. På så sätt kan enskilda unga även fortsättningsvis få stöttning i sina projekt utan krav på att bilda förening.

Från Kulturstöd för unga till Stöd till ungas egna kulturprojekt
I tabellen nedan åskådliggörs de viktigaste likheterna och skillnaderna mellan det tidigare Kulturstöd för unga och den föreslagna stödmodellen.

Kulturstöd för unga		Stöd till ungas egna kulturprojekt
Ungas initiativ, inflytande och behov i fokus.		Ungas initiativ, inflytande och behov i fokus.
Syfte: att unga ska få förverkliga egna idéer och att stärka ungas möjlighet att arbeta med kultur.		Syfte: att unga har möjlighet att genomföra kulturprojekt på egna villkor; att möta ungas egna initiativ, kreativitet och engagemang; att främja ungas egenmakt och självorganisering.
Bred målgrupp: 10 till 25 år.		Avgränsad målgrupp: 13 till 22 år.
Stipendium söks av unga och utbetalas direkt till unga.		Stöd kanaliseras via kvalitetssäkrade organisationer som har en möjliggörande och lotsande roll. Tryggare och säkrare hantering av offentligt stöd.
Lättillgängligt för unga, låga trösklar.		Lättillgängligt för unga, låga trösklar.

Korta ledtider från idé till projektstart.	==	Korta ledtider från idé till projektstart.
Individuella coacher som arbetar med ungdomar och som på frivillig basis coachar och godkänner ansökan om stipendium.	→	Kvalitetssäkrade organisationer som är arenor för ungas eget skapande och arbetar med coachande förhållningssätt.
Frivilligt och individbaserat nätverk med coacher.	→	Bred samverkan med förvaltningar och bolag samt med organisationer från civilsamhället och det fria kulturlivet. Etablering av nya nätverk.
Löpande veckovis administrativ hantering av ansökningar och beslutsbrev.	→	Två utlysningar per år.

Tidigare utmaningar och dess lösningar

I tabellen nedan åskådliggörs några utmaningar inom Kulturstöd för unga och dess lösningar i den föreslagna stödmodellen.

Kulturstöd för unga	→	Stöd till ungas egna kulturprojekt
Nådde inte ut i önskad utsträckning till unga under 20 år samt unga i ytterstaden.	→	Ökad möjlighet att nå ut till en bredd av unga via kvalitetssäkrade organisationer med olika inriktningar på olika platser i staden. Uppföljning kan föranleda riktade insatser för att nå ut till prioriterade målgrupper.
Minskat antal ansökningar. Avsaknad av struktur för att aktivera fler sökande.	→	Ökad möjlighet att aktivera och möta nya initiativ från en bredd av unga via kvalitetssäkrade verksamheter.
Svårt att få in redovisningar. Initiativ och ansvar låg på enskild ungdom med stöd av coach.	→	Tydliga mallar och instruktioner för redovisning. Berörda organisationer ansvarar för redovisning.

Osäker uppföljning.	➔	Stödmottagande organisationer har redovisningsskyldighet.
Utsatt för fusk och bedrägeriförsök.	➔	Generella villkor för kulturförvaltningens stöd ska vara uppfyllda. Kvalitetssäkrade organisationer ansvarar för att följa stödets riktlinjer.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden att besluta att:

1. Godkänna förvaltningens förslag om att införa ett Stöd till ungas egna kulturprojekt.
2. Stödmodellen ersätter det tidigare stipendiet Kulturstöd för unga.
3. Godkänna förvaltningens förslag om justering av Årets kulturstipendium för unga.

Jämställdhetsanalys

Jämställdhet ingår i generella villkor för kulturstöd (dnr. 6.1/254/2019, bilaga 1) och kommer att beaktas vid bedömning av ansökningar om att bli möjliggörare av *Stöd till ungas egna kulturprojekt*.

Om uppföljning visar en ojämn könsfördelning kan detta kompenseras med målgruppspecifika insatser.

Barnchecklista

Förslaget möter barnkonventionens centrala artiklar, framförallt artikel 12 och artikel 31. Det utgår från perspektivet kultur *av* unga och bygger på att unga har stort inflytande, vilket fastslås i stödformens syfte. Det finns även kvalitetsäkrande moment i ansökningsförfarande, arbetssätt samt planerings- och uppföljningsprocesser för att tillgodoses ungas rättigheter och perspektiv.

Om uppföljning visar en ojämn geografisk, könsmässig eller åldersmässig spridning kan detta kompenseras med målgruppspecifika insatser.

Bilagor

1. Stöd till ungas egna kulturprojekt. Särskilda villkor, riktlinjer och bedömningsgrunder.